

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР
МАТЕРИНСТВА ТА ДИТИНСТВА НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
ДУ «ВІМД НАМН України»
Протокол №5 від 27.11.2024р.
Голова Вченої ради,
академік НАМН України

Юрій Антищкін
Юрій АНТИЩКІН

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДИТЯЧА ХІРУРГІЯ»**

підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

галузь знань
спеціальність
спеціалізація
(наукова спеціальність)
Рівень вищої освіти
Форма навчання
Тривалість навчання

22 Охорона здоров'я
222 Медицина

дитяча хірургія
Третій (освітньо-науковий) рівень
очна (денна, вечірня), заочна
12 кредитів (360 годин)

2024-2025

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ

№п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, місце роботи, посада
1	Антипкін Юрій Генадійович	академік НАМН України, доктор медичних наук, професор, генеральний директор ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України»
2	Слепов Олексій Костянтинович	доктор медичних наук, професор, завідувач відділу хірургічної корекції вад розвитку дітей ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України»
3	Гордієнко Ірина Юріївна	доктор медичних наук, професор, завідувач відділу медицини плода ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України»
4	Скрипченко Наталія Яківна	доктор медичних наук, професор, завідувач відділення впровадження та вивчення ефективності сучасних медичних технологій в акушерстві та перинатології ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України»
5	Дронов Олексій Іванович	доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри загальної хірургії №1 Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця
6	Березенко Валентина Сергіївна	доктор медичних наук, професор, завідувач відділення гепатології ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України»
7	Муквіч Олена Миколаївна	доктор медичних наук, професор, завідувач відділення дитячої ревматології та аутозапальних захворювань ДУ «Всеукраїнський центр материнства та дитинства НАМН України»

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Дитяча хірургія» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності «Медицина».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни: підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії відповідно спеціалізовано-професійним компетенціям за спеціальністю "Дитяча хірургія", призначена для аспірантів денної очної та заочної форми навчання.

Мета.

Викладання дитячої хірургії передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в дитячій хірургії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «дитяча хірургія» є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в дитячій хірургії;
- Оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку; вивчити новітні методи дослідження та лікування в дитячій хірургії;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених хірургічних захворювань у дітей;
- Аналізувати типову та атипову клінічну картину найбільш поширених хірургічних захворювань у дітей, виявляти їх ускладнення;
- Складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширених хірургічних захворюваннях у дітей та їх ускладненнях, оцінювати їх прогноз;
- Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених хірургічних захворювань у дітей;
- Визначити тактику ведення (рекомендації стосовно режиму, дієти, лікування) хворого при найбільш поширених хірургічних захворюваннях у дітей та їх ускладненнях;
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в дитячій хірургії;

Проводити первинну і вторинну профілактику, реабілітацію при

найбільш поширених хірургічних захворюваннях у дітей.

Кількість кредитів -12 кредитів

Загальна кількість годин -360 годин

Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й та 3-й	2-й та 3-й
Семестр	
3-й, 4-й, 5-й	3-й, 4-й, 5-й
Лекції	
40 год.	40 год.
Практичні заняття	
80 год.	40 год.
Семінарські заняття	
80 год.	40 год.
Самостійна робота	
160 год.	240 год.

Навчальний план та програма підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціалізацією «Дитяча хірургія» призначені для підготовки аспірантів денної очної та заочної форм навчання спеціалізовано-професійними компетенціями за спеціальністю 222 «Медицина», що являє собою нормативний документ, в якому визначається зміст навчання, встановлюються вимоги до обсягу та рівня підготовки.

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань і практичних навичок відповідно спеціалізовано-професійним компетенціям за спеціальністю «Медицина», призначена для аспірантів очної (денної, вечірньої), заочної форм навчання. Програму побудовано за системою блоків. Основними блоками є 4 розділи. Розділ – це відносно самостійна частина програми, в якій подана значна за обсягом теоретична і практична інформація з певної галузі дитячої хірургії. Розділ включає кілька тем, а кожна тема складається з окремих елементів. Для полегшення орієнтації в програмі та впорядкування інформації, що міститься в ній, розділи закодовано. Деякі розділи можуть викладатися в спеціалізованих відділеннях або комплексно – в відділеннях, де викладаються основні курси програми. Для виконання даної програми в процесі навчання передбачено такі види занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарів. Під час навчання відповідно до навчального плану аспіранти підвищують рівень теоретичної підготовки та оволодівають практичними навиками. Теоретична підготовка

передбачає обов'язкове відвідування лекцій, активну участь в семінарських та практичних заняттях, науково-практичних і патолого-анатомічних конференціях, що складає більше $\frac{1}{4}$ частини курсу. Найбільш доцільне орієнтовне співвідношення лекційних, практичних і семінарських занять на циклах спеціалізації : 20% - 40% - 40%. При складанні тематичних планів заняття проводяться з урахуванням методологічних підходів інтегрованого ведення дітей усіх вікових груп з хірургічною патологією. Крім цього, планується самостійна робота аспірантів. Самостійна робота складає менше $\frac{3}{4}$ від загального курсу і складається з роботи в клініці (курація хворих під керівництвом керівника, чергування в клініці, участь в проведенні лабораторно-інструментальних обстежень), бібліотеці вищого навчального закладу, комп'ютерних класах, навчальних кабінетах для відпрацювання практичних навичок із застосуванням муляжів. В необхідних випадках ця робота проводиться відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу аспіранта до потрібних дидактичних засобів. Для виявлення рівня знань і навиків після кожного розділу програми проводиться рубіжний контроль за тестовою програмою або інший вид контролю за рахунок годин, що передбачені на семінарські заняття. В кінці програми подано перелік рекомендованої літератури, яку повинен опанувати лікар за час навчання відповідно спеціалізовано-професійним компетенціям за спеціальністю "Медицина", призначеної для аспірантів очної (денної, вечірньої), заочної форм навчання.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно спеціалізовано-професійним компетенціям за спеціальністю "Медицина". Тривалість – 360 годин (12 кредитів, аудиторна робота – 200 годин, самостійна робота – 160 годин)

Контингент слухачів - аспіранти денної/вечірньої очної та заочної форми навчання.

Програма навчальної дисципліни складається з 4 розділів:

- Ведення хворих в клініці дитячої хірургії відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій.
- Актуальні питання дитячої хірургії.
- Алгоритми надання невідкладної допомоги в дитячій хірургії.
- Профілактика хірургічних захворювань дитячого віку.

Розділ 1 - Ведення хворих в клініці дитячої хірургії відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій (59 год.)

Тема 1. Доказова медицина в сучасній дитячій хірургії.

Тема 2. Ведення хворих в неонатальному періоді.

Тема 3. Ведення хворих дітей першого року життя.

- Тема 4. Ведення хворих дітей з патологією травної системи.
- Тема 5. Ведення хворих дітей з патологією кістково-м'язової системи.
- Тема 6. Ведення хворих дітей з об'ємними утвореннями різної локалізації.
- Тема 7. Ведення хворих дітей з патологією сечостатевої системи.
- Тема 8. Диференційний діагноз жовтяниці періоду новонародженості.
- Тема 9. Некротичний ентероколіт.
- Тема 10. Антибіотикотерапія в дитячій хірургії.
- Тема 11. Респіраторна підтримка в дитячій хірургії.
- Тема 12. Природжена вада розвитку – гасрошизис.
- Тема 13. Природжена вада розвитку – омфалоцеле.
- Тема 14. Синдром короткої кишки.
- Тема 15. Патологія сечостатевої системи.

Розділ 2. - Актуальні питання дитячої хірургії. (66 год.).

- Тема 1. Інноваційні напрямки наукових досліджень в дитячій хірургії.
- Тема 2. Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в дитячій хірургії.
- Тема 3. Новітні напрямки наукових досліджень в дитячій хірургії.
- Тема 4. Сучасні методи лабораторної діагностики в дитячій хірургії.
- Тема 5. Сучасні методи інструментальної діагностики в дитячій хірургії.
- Тема 6. Доказова медицина в сучасній дитячій хірургії.
- Тема 7. Коморбідність в хірургії як проблема сучасної науки.
- Тема 8. Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в дитячій хірургії.
- Тема 9. Етика та методологія наукового дослідження.
- Тема 10. Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень.
- Тема 11. Особливості викладання дитячої хірургії у вищих медичних навчальних закладах, технологія педагогічного процесу.
- Тема 12. Визначенні мети і завдань наукового дослідження в дитячій хірургії.
- Тема 13. Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку в дитячій хірургії.
- Тема 14. Пошук нових наукових даних, що розширюють сферу знань в досліджуваній проблемі.
- Тема 15. Статистична обробка даних в хірургічних дослідженнях.
- Тема 16. Презентація отриманих даних у вигляді публікації та доповідей на національному та міжнародному рівні.
- Тема 17. Впровадження досягнень науки у хірургічну практику.
- Тема 18. Роль генетичних досліджень в сучасній хірургічній науці.
- Тема 19. Науково-методичні засади викладання хірургії на до дипломного етапі навчання.

Розділ 3. - Алгоритми надання невідкладної допомоги в дитячій хірургії. (49 год.).

Тема 1. Сучасні принципи серцево-легеневої реанімації у дітей.

Тема 2. Надання невідкладної допомоги при зупинці серцевої діяльності та зовнішнього дихання у дітей.

Тема 3. Надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатності у дітей.

Тема 4. Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій та судинній недостатності у дітей, порушеннях серцевого ритму та провідності у дітей.

Тема 5. Надання невідкладної допомоги при гіпертензивному кризі у дітей.

Тема 6. Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності у дітей.

Тема 7. Надання невідкладної допомоги при гострій нирковій недостатності у дітей.

Тема 8. Надання невідкладної допомоги при нападі бронхіальної астми у дітей.

Тема 9. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоку у дітей.

Тема 10. Надання невідкладної допомоги при лихоманці у дітей.

Тема 11. Надання невідкладної допомоги при судомах у дітей.

Тема 12. Сучасні принципи серцево-легеневої реанімації у новонароджених дітей.

Тема 13. Задишка у дітей: тактика лікаря.

Тема 14. Ціаноз у дітей: тактика лікаря.

Тема 15. Синдром абдомінального болю у дітей: тактика лікаря.

Тема 16. Невідкладна допомога при отруєннях у дітей.

Тема 17. Невідкладна допомога при утопленні, електротравмах, обмороженні, перегріванні, укусах.

Розділ 4. - Профілактика хірургічних захворювань дитячого віку.

(22 год.).

Тема 1. Медико-соціальне значення 1, 2 та 3 етапів профілактики в попередженні хвороб дитячого віку.

Тема 2. Значення пренатальної діагностики в ранньому виявленні та попередженні ускладнень при природжених вадах розвитку.

Тема 3. Роль пренатальних факторів ризику у виживанні та захворюваності новонароджених дітей.

Тема 4. Профілактика ускладнень при лікуванні обструктивних захворювань органів дихання у новонароджених дітей

Тема 5. Профілактика ускладнень при лікуванні природженої діафрагмальної грижі у новонароджених дітей

Тема 6. Профілактика ускладнень при лікуванні обструктивних захворювань ШКТ у новонароджених дітей

Тема 7. Профілактика ускладнень при лікуванні об'ємних захворювань різної локалізації

Тема 8. Профілактика ускладнень при лікуванні НЕК у новонароджених дітей

Тема 9. Профілактика катетерного сепсису у дітей

Тема 10. Профілактика патології сечової системи у дітей

Тема 11. Профілактичні заходи в ранньому післяопераційному періоді

Тема 12. Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я, її значення в профілактичній дитячій хірургії.

Тема 13. Кесарський розтин як метод попередження травматизму в пологах.

Тема 14. Профілактика дистрес синдрому.

Тема 15. Етіологія, патогенез та фактори ризику НЕК у новонароджених дітей.

Тема 16. Профілактика медикаментозної алергії у дітей.

Тема 17. Профілактика травматизму у дітей та синдрому жорстокого поводження з дитиною.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Коди	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Практичн і заняття	Семінари	Усього
1	2	3	4	5	6
1	Ведення хворих в клініці дитячої хірургії відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій.	12	24	24	59
2	Актуальні питання дитячої хірургічної науки.	13	27	26	66
3	Алгоритми надання невідкладної допомоги в дитячій хірургії.	10	20	19	49
4	Профілактика хірургічних захворювань дитячого віку.	5	9	8	22
	Разом за розділами	40	80	76	196
	Іспит			4	4
	Разом	40	80	80	200
	Самостійна робота				160
	Всього				360

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ

Невід'ємною частиною опанування навчального курсу професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією) в аспірантурі та поза аспірантурою є педагогічний практикум.

Мета – забезпечення формування та розвитку освітньо-прикладних компонентів викладацьких компетентностей. Завданнями педагогічного практикуму є оволодіння навиками підготовки навчально-методичної документації, проведення аудиторних занять, організації позааудиторної роботи здобувачів вищої та/або післядипломної освіти, заходів безперервного професійного розвитку. Педагогічний практикум проводять, як правило, у відділі і якому працює науковий керівник здобувача вищої освіти. Педагогічний практикум проходить під організаційно-методичним керівництвом куратору відповідної навчальної дисципліни професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією), що опановує здобувач вищої освіти або наукового керівника здобувача вищої освіти.

Загальний обсяг педагогічного практикуму становить 30 годин (1 кредит), що виділяються та обліковуються в межах годин самостійної роботи здобувача вищої освіти за відповідною навчальною дисципліною професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією). Зміст заходів педагогічного практикуму та послідовність їх виконання визначається у індивідуальному плані педагогічного практикуму здобувача вищої освіти, що погоджується керівником педагогічного практикуму та затверджується завідувачем відділу, на якій проводиться педагогічний практикум. Звіт про проходження педагогічного практикуму здобувача вищої освіти погоджується керівником педагогічного практикуму, обговорюється та схвалюється на засіданні відділу, на якій проводився педагогічний практикум, та затверджується завідувачем відділу. Організацію, забезпечення моніторингу якості проведення педагогічного практикуму покладається на завідувача відділу, на якій проводився педагогічний практикум.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни "Дитяча хірургія" підготовки
докторів філософії (PhD) в аспірантурі очної (денної, вечірньої) та
заочної форм навчання за спеціальністю 222

Коди	Назва розділу, теми
1	2
01	Ведення хворих в клініці дитячої хірургії відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій
01.01	Ведення хворих в неонатальному періоді
01.02	Диференційний діагноз жовтяниці періоду новонародженості
01.03	Некротичний ентероколіт
01.04	Ведення хворих дітей першого року життя
01.05	Доказова медицина в сучасній клінічній дитячій хірургії
01.06	Антибіотикотерапія в дитячій хірургії
01.07	Ведення дітей з патологією дихальної системи
01.08	Респіраторна підтримка в дитячій хірургії
01.09	Ведення дітей з патологією травної системи
01.10	ПВР - гастрошизис
01.11	Ведення дітей з патологією кістково-м'язової системи
01.12	ПВР – омфалоцеле
01.13	Ведення дітей з об'ємними утвореннями різної локалізації
01.14	Патологія фіксації кишечника
01.15	Ведення хворих дітей з патологією сечостатевої системи.
01.16	Синдром короткої кишки.
02.	Актуальні питання сучасної дитячої хірургії
02.01	Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в дитячій хірургії
02.02	Визначення мети і завдань наукового дослідження в дитячій хірургії
02.03	Новітні напрямки наукових досліджень в дитячій хірургії

02.04	Інноваційні напрямки наукових досліджень в дитячій хірургії
02.05	Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку в дитячій хірургії
02.06	Сучасні методи лабораторної діагностики в дитячій хірургії
02.07	Пошук нових наукових даних, що розширюють сферу знань в досліджуваній проблемі
02.08	Сучасні методи інструментальної діагностики в дитячій хірургії
02.09	Статистична обробка даних в хірургічних дослідженнях
02.10	Доказова медицина в сучасній хірургічній науці
02.11	Презентація отриманих даних у вигляді публікації та доповідей на національному та міжнародному рівні
02.12	Коморбідність в дитячій хірургії як проблема сучасної науки
02.13	Етика та методологія наукового дослідження
02.14	Впровадження досягнень науки у хірургічну практику
02.15	Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень
02.16	Роль генетичних досліджень в сучасній хірургічній науці
02.17	Особливості викладання дитячої хірургії у вищих медичних навчальних закладах, технологія педагогічного процесу.
02.18	Науково-методичні засади викладання дитячої хірургії на до дипломного етапі навчання
03.	Алгоритми надання невідкладної допомоги в дитячій хірургії
03.01	Надання невідкладної допомоги при зупинці серцевої діяльності та зовнішнього дихання у дітей
03.02	Сучасні принципи серцево-легеневої реанімації у дітей
03.03	Сучасні принципи серцево-легеневої реанімації у новонароджених дітей
03.04	Надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатності у дітей
03.05	Задишка у дітей: тактика лікаря
03.06	Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій та судинній недостатності у дітей, порушеннях серцевого ритму та провідності у дітей
03.07	Ціаноз у дітей: тактика лікаря
03.08	Надання невідкладної допомоги при гіпертензивному кризі у дітей
03.09	Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності у дітей
03.10	Синдром абдомінального болю у дітей: тактика лікаря

03.11	Надання невідкладної допомоги при гострій нирковій недостатності у дітей
03.12	Надання невідкладної допомоги при нападі бронхіальної астми у дітей
03.13	Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоку у дітей
03.14	Невідкладна допомога при отруєннях у дітей
03.15	Надання невідкладної допомоги при лихоманці у дітей
03.16	Надання невідкладної допомоги при судомах у дітей
03.17	Невідкладна допомога при утопленні, електротравмах, обмороженні, перегріванні, укусах
04	Профілактика захворювань дитячого віку
04.01	Значення пренатальної діагностики в ранньому виявленні та попередженні ускладнень при природжених вадах розвитку
04.02	Шляхи розвитку фетальної медицини.
04.03	Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я
04.04	Роль пренатальних факторів ризику у виживанні та захворюваності новонароджених дітей.
04.05	Кесарський розтин як метод попередження травматизму в пологах.
04.06	Профілактика дистрес синдрому.
04.07	Профілактика ускладнень при лікуванні обструктивних захворювань органів дихання у новонароджених дітей
04.08	Профілактика ускладнень при лікуванні природженої діафрагмальної грижі у новонароджених дітей
04.09	Профілактика ускладнень при лікуванні обструктивних захворювань ШКТ у новонароджених дітей
04.10	Профілактика ускладнень при лікуванні об'ємних захворювань різної локалізації
04.11	Рання діагностика та лікування НЕК у новонароджених дітей
04.12	Етіологія, патогенез та фактори ризику НЕК у новонароджених дітей
04.13	Профілактика катетерного сепсису у дітей
04.14	Профілактика патології сечової системи у дітей
04.15	Профілактичні заходи в ранньому післяопераційному періоді
04.16	Профілактика медикаментозної алергії у дітей
04.17	Профілактика травматизму у дітей та синдрому жорстокого поводження з дитиною

ПЕРЕЛІК

**компетентностей відповідно до нормативної навчальної дисципліни
«Дитяча хірургія» підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі за
спеціальністю 222 Медицина**

Спеціалізовано-професійні компетенції

- Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій медицини у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу.
- Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 222 «Медицина» спеціалізація 14.01.09 – Дитяча хірургія.
- Здатність виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або синдром патологічного стану чи захворювання; шляхом співставлення зі стандартами, використовуючи попередні дані анамнезу хворого та дані огляду хворого, на основі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення поставити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання
- Здатність використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, здійснювати диференціальну діагностику захворювань для тематичних напрямків зі спеціальності «Медицина» спеціалізація 14.01.09 – Дитяча хірургія.
- Здатність в умовах лікувальної установи, навчально-виховних, оздоровчих закладів, на виробництві, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я дітей, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, серед закріпленого контингенту населення: формувати диспансерні групи хворих; сформувати групи здорових, що підлягають диспансерному нагляду;
- Здатність в умовах медико-профілактичної установи використовуючи статистичні та лабораторні методи, здійснювати епідеміологічний аналіз інфекційної захворюваності населення, виявляючи: групи ризику; території ризику; час ризику; фактори ризику

- Здатність прогнозувати науково обґрунтовані підходи до модернізації вітчизняної системи охорони здоров'я, організовувати та забезпечувати процеси управлінської діяльності з урахуванням процесів реформування галузі.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Робота в хірургічній клініці інституту (курація хворих під керівництвом керівника, чергування в клініці)	66
2	Участь в проведенні лабораторно-інструментальних обстежень, відпрацювання практичних навичок	20
3	Робота в бібліотеці інституту	18
4	Ознайомлення з останніми міжнародними дослідженнями та рекомендаціями в комп'ютерних класах	14
5	Відпрацювання практичних навичок із застосуванням муляжів в навчальних кабінетах інституту	12
6	Педагогічний практикум	30
	Разом	160

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Участь в клінічних обговореннях, консилиумах складних пацієнтів
 Статистичний аналіз отриманих результатів
 Підготовка огляду літератури з вибраної тематики
 Підготовка матеріалів для НДР, статей
 Презентація результатів дослідження

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. **Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:**

- словесні: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація;

- практичні: практичні навички, клінічна робота, реферати
- 2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності**

- методи стимулювання інтересу до навчання: створення ситуації інтересу при викладанні того чи іншого матеріалу
- навчальні дискусії, розбір та аналіз клінічних випадків

- 3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.**

- репродуктивні методи - відтворена репродукція як засіб повторення готових зразків або робота за готовими зразками;
- творчі, проблемно-пошукові методи має спиратися на самостійну, творчу пізнавальну діяльність.

Система спирається на загальнонавчальний дидактичний принцип міцності знань, умінь і навичок, який базується на таких вимогах:

- систематичність обліку та контролю;
- всеохопленість (усебічність, повнота) обліку та контролю;
- диференційованість (за окремим предметом) та індивідуальність (за стилем і формами контролю);
- об'єктивність оцінювання;
- урізноманітнення видів і форм контролю;
- єдність вимог до контролю.

- 4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи:**

- дослідницька діяльність під керівництвом наукового керівника
- самостійна робота поза контролем керівника

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засоби діагностики результатів навчання (засобами оцінювання та методами демонстрування результатів можуть бути:

- іспити;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах;
- інші види).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку.

Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою практики	
	для екзамену, курсового проекту, практики	для заліку
90-100	відмінно	Зараховано
82-89	добре	
74-81	добре	
64-73	задовільно	
60-63 33-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧБОВО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авилова ОМ., Сокур П.П. Хронические свищи пищевода. Киев. «Здоров'я», 1998. -156с.
- 1.Акопян В.Т. Хирургическая гепатология детского возраста.-М.: Медицина, 1982 – 382 с.
- 2.Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – Пит-Тал Санкт-Петербург, 1997.-1,2,3тт.
3. Баиров Г.А., Неотложная хирургия у детей. – Л.: - Медицина, 1996.
4. Баиров Г.А., Манкина Н.С. Хирургия недоношенных детей. Л.; "Медицина", 1977.
5. Баиров Г.А., Дорошевский Ю.Л., Немилова Т.К. Атлас операций у новорожденных. – Л: Медицина, 1984.
6. Баиров Г.А., Детская травматология. – Питер,2000. -400с.
7. Баиров Г.А., Куш Н.Л. Повреждения органов брюшной полости и за пространства у детей. Киев, "Здоров'я" 1977.-140с.

8. Баиров Г.А. Срочная хирургия детей: Руководство для врачей.-СПб.: Питер - 464 с.
9. Баиров Г. А., Ситковский Н.Б., Топузов В.С. Непроходимость кишечника; Здоров'я, 1977.- 157 с.
10. Витебский Я.Д. Клапанные анастомозы в хирургии пищеварительного тракта. Медицина 1988.-112с.
11. Григорович И.Н. Алгоритмы в неотложной детской хирургии. Петрозаводск
12. Григор'єв П.Я., Стародуб С.М., Яковенко Е.П. Хвороби органів травлення. Укрмедкнига. 2000. -448с.
13. Данилов О.А., Юрченко М.І., Горбатюк О.М., Рибальченко В.Ф. "Тес хірургії". - Київ, 2001-134с.
14. Белоусов Ю.В., Белоусова О.Ю. Хронические нарушения стула у детей. Киев 2005. -198с.
15. Данилов О.А., Макаров А.В., Сокур П.П., Рибальченко В.Ф., Юрченко М.І. Деформація грудної клітки у дітей. - Київ, 2006 – СПД Шкода Ю.В. - 146с.
16. Долецкий С.Я. Общие проблемы детской хирургии. - М: Медицина, 1989 – 270с.
17. Деформация грудной клетки у детей. //Данилов О.А., Макаров А.В., Рибальченко В.Ф., Юрченко М.І. // Київ.: СПД Коляда О.П. 2006. - 146с.
18. Дворяковский И.В., Беляев О.А. Ультразвуковая диагностика в детской х 1997.-243 с
19. Диагностика и интенсивная терапия в хирургии новорожденных. Красовская О.Н., Кобзева Т.Н. Москва. 2001. -68с.
20. Дитяча травматологія. Підред. Дольницького О.В., Кривчені Д.Ю., По м.Київ Книга ПЛЮС, 2006р., 367с.
21. Запруднов А.М., Григорьев К.И., Дронов А.Ф. Желудочно-кишечные кровотечения у детей. М.: Медицина, 1998.
22. Зернов Н.Г., Сашенкова Т.П., Остроухова И.П. Заболевания пищевода в детей. – М.:Медицина, 1988-173с.
23. Исаков Ю.Ф., Лёнюшкин А.И., Долецкий С.Я. Хирургия пороков развития толстой кишки у детей. - М.: Медицина, 1972.
24. Исаков Ю.Ф., Ситковский Н.Б., Бурков И.В. Осложнения хирургии желудочно-кишечного тракта у детей. – К.: "Здоров'я". – 1980. -197с.
25. Исаков Ю.Ф., Михельсон В.А., Штатнов М.К. Инфузионная терапия и парентеральное питание в детской хирургии. – М.: Медицина, 1985-386с.
26. Исаков Ю.Ф., Степанов Э.А., Красовская Т.В. Абдоминальная хирургия у детей. – М.: Медицина 1988.

- 27.Катько В.А. Диагностика и лечение инвагинации кишечника у детей. - Минск, 2006. - 116 с.
- 28.Курбангалиев СМ. Гнойная инфекция в хирургии. М.: Медицина, 1985. - 272 с.
- 29.Ковальчук ЛЯ. Невідкладна хірургія. Тернопіль. Укрмедкнига. 2000. - 288с.
- 30.Лапароскопічна хірургія в педіатрії. //Русак П.С, Данилов О.А., КукурРибальченко В.Ф. //Житомир-Київ. Косенко. 2006. - 128с.
- 31.Лёнюшкин А.И., Атагельдыев Т.А. Повторные операции на толстой кишке и промежности у детей. – М.: Медицина, 1984 -175с.
- 32.Лёнюшкин А.И., Руководство по детской поликлинической хирургии.- Л.: Медицина, 1986.
- 33.Литтманн Н. Оперативная хирургия. – Будапешт, 1981
- 34.Люлько А.В., Мурванидзе Д.Д., Возианов А.В. Основы практической урологии детского возраста. – К.: Вища школа. 1084.
- 35.Макаров А.В., Данилов О.А., Сокур П.П., Рибальченко В.Ф. "Хімічні опіки стравохода та їх наслідки у дітей". – Київ: Вищашкола. – 2002-107с.
- 36.Макаров А.В., Данилов О.А., Сокур П.П., Рибальченко В.Ф. Хвороби стравоходу у дітей. – Київ: – 2003 - 358с.
- 37.Макаров А.В., Данилов О.А., Сокур П.П., Рибальченко В.Ф. Обстеження органів дихання у дітей. - Київ, 2006 – СПД Шкода Ю.В. - 158с.
- 38.Макаров А.В., Данилов О.А., Сокур П.П., Рибальченко В.Ф. "Хімічні опіки та їх наслідки у дітей". - Київ: Вища школа. - 2002-107с.
- 39.Ніколаєва Н.Г. Педіатрична хірургія.//Одеса. Бахва., 1999., - 208с.
- 40.Оперативная хирургия с топографической анатомией детского возраста (под ред. Ю.Ф. Исакова, Ю.М. Лопухина). – М.: Медицина, 1977.
- 41.Осложненный аппендицит у детей (С.Я. Долецкий и соавт.-Л.: Медицина, 1982-380с.
- 42.Пугачев А.Г. Хирургическая гастроэнтерология детского возраста. М.: Медицина, 1982.
- 43.Рибальченко В.К., Берегова ТВ., Рибальченко ТВ. Цитофізіологія травлення. Київський університет 2004.-296с.
- 44.Саенко В.Ф, Десятерик В.И., Перцева ТА. и др. Сепсис и нозокомиальная инфекция. Кривой Рог 2002. -225с.
- 45.Савельев Г.М. Реанимация и интенсивная терапия новорожденных.- М.: Медиі 172с.

- 46.Страхов С.Н. Варикозное расширение вен гроздевидного сплетения и канатика (варикоцеле). - М., 2002. -240с.
- 47.Соловьев А.Е. Детская хирургия. Запорожье 2005., -196с.
- 48.Савельев Г.М. Реанимация и интенсивная терапия новорожденных.- М.: Медицина, 1982-172с.
- 49.Страхов С.Н. Варикозное расширение вен гроздевидного сплетения и семенного канатика (варикоцеле). – М., 2002.
- 50.Сучасна лікувально-діагностична тактика при варикоцеле у дітей. //Горба Горбатюк Д.Л., Рибальченко В.Ф., Гончар В.В., Добряк Є.Д. //Київ 2005. -101с
- 51.Сушко В.І. та співавтори. Хірургія дитячого віку. Київ «Здоров'я», 2002. -740с
- 52.Торакальна травма. //Макаров А.В., Гетман В.Г., Десятерик В.І., Мірошніченко В.М.//КривийРіг. СП «Міра» 2005. -234с.
- 53.Хвороби стравоходу у дітей. // Макаров А.В., Данилов ОА., Сокур П.П., РіВ.Ф., Юрченко М.І. //Харків. 2004. - 368с.
- 54.Тошовский В. Аппендицит у детей. – М.: Медицина, 1988.-208с.
- 55.Шалимов А.А. Хирургия кишечника. Київнаковадумка 2000., - 800с.
- 56.Шалимов А.А., Радзиховський А.П. Атлас операций на органах пищеварения. В 2-х томах. Київнаковадумка 2003., - 800с.
- 57.Хирургия острого живота. Под. ред. Синенченко Г.И. Санки-Петербург. 2007. – 512с.
- 58.Хірургія дитячого віку. За редакцією Сушко В.І. та співавтори. Київ «Здоров'я», 2008. -740с.
- 59.Actual problems of emergency abdominal surgery /Edited by Dmitry VictorovichGarbuzenko// InTech. – 2016. – 216 p.
- 60.AgrestaF. Laparoscopic Cholecystectomy / Ferdinando Agresta, Fabio Cesare Campanile, NereoVettoretto // Springer International Publishing Switzerland. – 2014. – 185 p.
- 61.Атлас дитячої оперативної хірургії/ під ред. Пурі П., Гольварта М., СПб.: МедПресс, 2009. – 648 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИВ ІНТЕРНЕТІ

1. ДЕРЖАВНИЙ ФОРМУЛЯР лікарських засобів. Під редакцією В.Є. Бліхара, В.І. Мальцева, А.М.Морозова, В.Д. Парія, А.В. Степаненко, Т.М. Думенко. Випуск четвертий Київ 2012.
http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_formular

2. РЕЄСТР медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги (База стандартів медичної допомоги в Україні)
<http://www.dec.gov.ua/mtd/index.html>
3. РЕЄСТР медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги (Сучасні документи останніх років розроблені на засадах доказової медицини) <http://www.dec.gov.ua/mtd/reestr.html>
4. Нові клінічні протоколи Міністерства охорони здоров'я України в сфері доказової медицини <http://guidelines.moz.gov.ua>
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Національна Парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.org>
7. Офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я - <http://www.who.int>